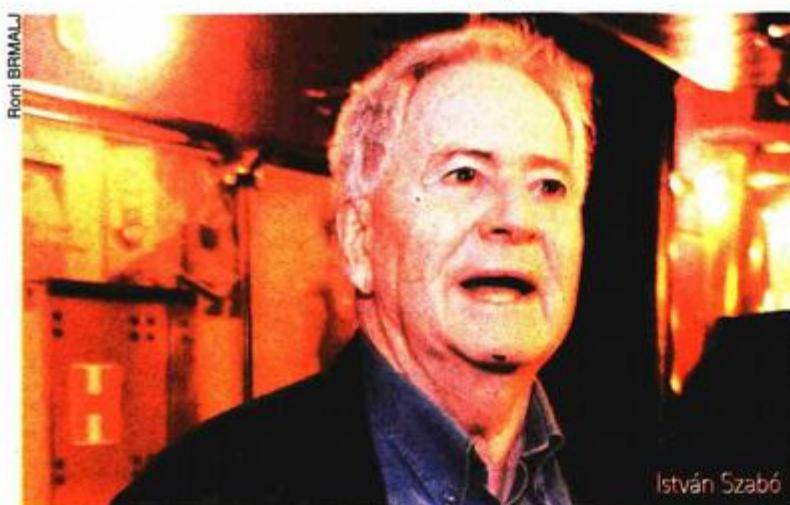

"Savisen dant"

ISTOČNOEUROPSKI FILMOVI NA EUROPOLISU

Umjetničarenje ili zabava

István Szabó

Piše Elvis LENIĆ

Iako je međunarodnim programom ovogodišnjeg pulskog festivala dominirala francuska kinematografija, u sklopu bogate ponude mogli smo pogledati i dva istočnoeuropejska ostvarenja. Jedan film režirao je István Szabó (rođen 1938.), klasik mađarske kinematografije i tvorac glasovite trilogije iz 1980-ih (*Mefisto*, *Pukovnik Redl*, *Hanussen*), ali realizacija u ovom slučaju doista nije opravdala očekivanja. Radnja njegove drame *Vrata* odvija se u Mađarskoj 1960-ih, a junakinje su uspješna književnica (Martina Gedeck) i tajanstvena susjedka (Helen Mirren) koja radi kod nje kao kućna pomoćnica.

Szabó je očito htio razviti odnos između dviju žena i dramaturški razradi-

ti njihove pokušaje da razumiju jedna drugu unatoč različitostima, ali nije uspio dublje prodrijeti u tom smjeru. Film je iznimno monoton unatoč trajanju od 90-ak minuta, a gledatelj stalno ima osjećaj da Szabó ponavlja isti motiv koji ne uspijeva suvisljije razraditi. Filmu je znatno odmogla i činjenica da je snimljen na egleskom (vjerojatno zbog glavne glumice Mirren) pa je ionako neuvjerljiv ugodaj madarskog podneblja dodatno oslabljen.

Pridodamo li tome i šablonizirane stilizacijske postupke (česta usporavanja kadrova, retrospektivni crno-bijeli prizori i slično), ispada da je rezultat sličniji nekoj umjetnički ambicioznoj studentskoj vježbi nego zreлом ostvarenju madarskog klasičnika. Vrlo je čudno da redatelj njegovog kalibra pribjegava tako

Ako moram birati između Szabóvog umjetničare-nja u "Vratima" i češke sklonosti lakoj zabavi, bez imalo dvojbi odabirem "Savršene dane". Redateljica Alice Nallis je vrlo duhovita i vješta u vodenju priče, a pritom gleda na svijet iz prepoznatljive ženske perspektive, dok Szabó ponavlja isti motiv

neiskrenom pokušaju umjetničarenja i time baca sjenu na svoj impresivni opus. Ako je već veteran zakazao, na mladima je da barem donekle poprave situaciju.

To je i pošlo za rukom češkoj re-dateljici Alice Nallis (rođena 1971.), s filmom *Savršeni dani*, u kojemu se bavi suvremenim ženama razapetim između karijere i privatnog života dok im ubrzano otkucava biološki sat. Njezina junakinja je uspješna poslovna žena u petom desetljeću života, koja želi zatrudnjiti po svaku cijenu, makar moralu podizati dijete kao samohranu majka. Zanimljivo da je nekoliko mojih prijatelja i poznanika prigovorilo zbog obilja klišeja i holivudske sladunjavosti, iako tijekom gledanja filma uopće nisam stekao takav dojam.

Redateljica je vrlo duhovita i vješta u vodenju priče, a pritom gleda na svijet iz prepoznatljive ženske perspektive. Možda holivudski dojam stvara ozračje više srednje klase i medijskoga glamura u kojem se radnja odvija, tako da priča ima eskapistički ugodaj, ali komedija ne mora biti u realističkim okvirima da bi dobro funkcionalala. Naravno, Savršeni dani nisu tako savršeno uskladeni u humoru i dubokoumnom poimanju svjetlosti, poput filma *Povratne boce* ili najpoznatijih ostvarenja Jirija Menzela, ali riječ je o jednom od najzabavnijih ostvarenja međunarodnog programa *Europolis*.

Naročito je zanimljivo da spomenutu Menzel igra epizodnu ulogu u Szabóvim *Vratima*, iako je taj film potpuno suprotan njegovom svjetonazoru. Da zaključimo, ako moram birati između Szabóvog umjetničarenja i češke sklopljenosti lakoj zabavi, bez imalo dvojbi odlučujem se za Savršene dane.

"Vrata"

FILM FILM